Col·lecció poesia de paper 107

Després del silenci

Pere Joan Martorell

Col·lecció Poesia de Paper
107

Després del silenci

Pere Joan Martorell

Palma, 2000

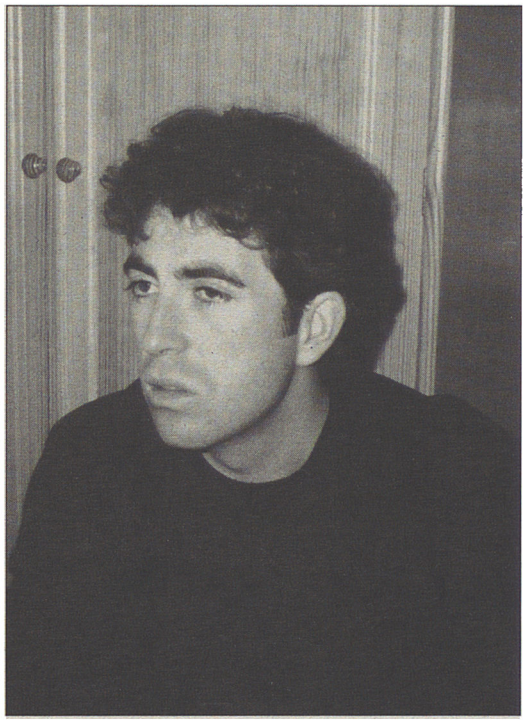

Pere Joan Martorell (Lloseta, 1972) és llicenciat en Psicologia i postgraduat en Psicologia Clínica. Ha publicat els següents llibres de poesia: *Del record contra el temps.* Binissalem: Publicacions de l'Ajuntament de Binissalem, 1995. *Via Crucis.* Binissalem: Publicacions de l'Ajuntament de Binissalem, 1996. *La veu del silenci.* Binissalem: Editorial Di7,1996. *Curs de matèria reservada.* Barcelona: Editorial Columna, 1997. *La tardor de l'ombra.* Palma de Mallorca: Col·lecció El Turó (Publicacions de Sa Nostra, Caixa de Balears), 1997. *Llibre d'Eros.* Palma de Mallorca: UIB 1998.

Li han atorgat, entre d'altres, aquests premis de poesia: *Premi Llorenç Moyà (1994), Premi Universitari de la IV Diada Cultural Universitària (1995), Premi Martí Dot (1996).* També ha publicat algunes narracions que han estat guardonades amb diversos premis. Col·labora habitualment amb articles d'opinió a les revistes *Lloseta* i *Part Forana.*

NIT DE CONFESSIÓ

Can fui gran e sentí del món sa vanitat
comencé a far mal e entré en pecat.
Ramon Llull

La nit és un cant de grills
emplenant la foscúria que ens tempta
a despullar les veritats més crues i negres.

L'estiu bronzeja tots els cossos
amb una suor de llàgrimes quotidianes.

Arriba l'hora de confessar-se
i tothom encalça excuses vers amagatalls
recòndits, per viaranys inassolibles,
rere les ombres de nosaltres mateixos,
pecadors irremeiablement sense remei.

RIMBAUD

Et turmenta l'estranya angúnia
de sentir-te encara viu, enllà del cos.

I aquesta tarda vidriosa, se't desfan
els ossos talment pètals sanguinosos
mentre la pluja suaument cau.

I aquesta quietud de l'habitació
sembla el teu silenci sobre el full,
tot de paraules amb els llavis closos.

Ho saps i voldries no saber-ho:
defora hi ha un infern afamegat.

(De *La veu del silenci*)

PRIMER FOU LA PARAULA

I gairebé sense saber res dels cossos
incandescents, apropant-se de mica en mica,
com si ens fongués l'abrasadora distància.
Han palpat les carícies tantes derrotes
i l'ànima encesa, mirall trencat, alliberant-se...
I sense saber res de l'asprosa pell, indòcils,
hem assaborit amb cada ferida
l'absurd, l'amor dins cada mirada.
Perquè qui estima també desespera
si les besades no són sinó somnis
habitant una realitat massa fictícia.
I primer fou la paraula.

EL TEMPS DE LES HORES

Després d'una nit de salnitre i fosca ens enlluernà el taronja d'un dia inconegut fins aleshores. Una rialla d'escuma i caduc el brozejat...Ulls del cel espiant cada moviment sota l'aigua sòlida dels cossos resplendents, gràcils, qui sap si novells. Lliures de prejudicis, més enllà de la realitat acaronada per llances d'esperança i fletxes com el silenci de les paraules. Érem simbiosi en cos i ànima, fusió de sentiments prometent-se un futur del tot incert, humans a la recerca d'altres dimensions on assolir, per sempre més, el privilegi del desig. I el temps no era sinó indiferència i absurd. Vàrem entendre, a la fi, que les hores ens oferien tot el temps del món.

(De *Curs de matèria reservada*)

INTENT DE BIOGRAFIA

Tenies amics que malauradament ja no hi són, se n'anaren en el precís instant que el seu cor marcava la mort en punt, a l'hora exacta en què al seu cos començava una manifestació contra el viure. Qui sap si són herois d'altres derrotes.

Ara, més caute i realista com ets, no deixes que l'absència t'agafi sense remeis que calmin la pèrdua. Encara procures fer-ne de nous. No per substituir els d'abans ni per retre un absurd homenatge al seu record, sinó per tenir algú on aferrar-te quan el més enllà et crida amb la veu grotesca com l'espant.

ANIVERSARI

Com sempre, no saps què regalar-li:
un disc de música clàssica,
un llibre d'aquells que tant li agraden
o tal vegada un poema fet per tu,
escrit amb tota l'ànima i a la desesperada.
Fas, finalment, el mateix de sempre:
li poses un ram damunt la tomba,
tot xiuxiuejant quatre paraules rabioses,
mesclades amb la coentor de cada llàgrima,
i també li contes, és clar, neguitós,
aquesta absurda lluita per oblidar-lo.

(De *La tardor de l'ombra*)

I

T'estim, i has de saber que no me'n fot

gens ni mica, has de saber que posaria el cor
en el foc i no em cremaria de tant pensar-te
inundada pel caliu fecund d'aquest sentiment
que m'envaeix des de tu fins al fons de l'ànima.
Tal vegada dir-t'ho des d'aquests versos tan sincers
sigui una mica indecent i prou absurd,
però no puc, home de carn i os com sóc,
temptar-te els pits i no fer reviure les paraules
per dins la màgia arcaica del tacte,
de les mans: les ardents, les suoses mans d'amants;
no puc pronunciar més que consignes de fascinació,
fer dels mots un artificiós ritual de nocturnitat
i desfermar alhora el desig de la carn.
Perquè tal vegada dir-t'ho, en aquest precís instant,
sembli del tot redundant o fora de lloc,
ara que coneixem els dimonis que ens encalcen
i l'aroma inenarrable dels nostres cossos enardits.
Tanmateix, dir-t'ho per a satisfer el deliri
que l'amor d'un cor posseït pot engendrar
amb tota la força i el privilegi dels sentiments,
amb el plaer certíssim d'aquest viure
tostemps amb tu i per a tu sempre...

XII

Desesperadament t'he de dir que ets la meva religió.
Per això, amb la millor muda els diumenges vinc
al temple a veure't i encenc dos ciris per la teva ànima
que se'm mostra resplendent com una aparició divina.
I et veig esbeltíssima damunt l'altar lluminós,
on, de mutu acord, ens hem consagrat tantes vegades
al déu omnipotent i atàvic de l'Amor
amb l'aigua beneïda del nostre ardorós desig,
on, delerós i eucarístic, he escoltat els teus sermons
que m'han fet obrir els ulls i tocar dempeus
a terra fins a comprendre el significat essencial
de la sagrada pregària que a mitjanit demanam:
mantenir els cors nets i la passió ben viva.
Per això crec en el desig i en la carn, i crec
en la carn del meu desig que només tu configures,
crec en la mort perdurable i en el silenci etern,
crec en la resurrecció de la penúria reflectida
als ulls de tragèdies protagonitzades per homes
i dones que coneixen el martiri fèrtil de l'angoixa.
Crec en la vida i en l'evangeli que signifiques per a mi.
Sincerament t'he de dir que mai no he esperat
miracles ni vull promeses falses de falsos profetes,
ni més predicadors, ni déus inexistents,
impossibles en aquesta vida de crues realitats,
ni sacrificis absurds, no, res de tot això,
redéu!, sinó un etern compromís de sang amb tu
-pels set sous d'un elemental dogma de fe-
i que siguis el meu famolenc pa de cada dia.

XVII

Prou bé saps que la vida també m'ha colpit
amb les seves mans d'absència, això que asprament
en deim *Mort*, amb un tempre de veu esgarrifós
i molt respecte, que és com dir *silenci,* o potser
solitud, i tancar els ulls per veure més clar
el sacrilegi indecent de la pèrdua, l'herència
que tots, algun dia, haurem de llegar als nostres,
perquè així ha estat i serà sempre, com l'únic
ritual comú de tots els homes i de totes les races.
Plegats, a vegades, hem portat rams d'enyorança
i penúria al cementeri, aturant-nos melangiosos
davant cada tomba coneguda, aferrats i compungits.
I el silenci s'ha reencarnat en un prec d'elegia
i d'anhels per la presència òrfena i desemparada
que novament m'ha temptat amb una veu exuberant
i d'infinita complaença, transformant-se així
en irreprimible plor d'ingrata nostàlgia.
Tot seguit, quan m'has vist una llàgrima pressuda,
me l'has eixugada amb dues paraules de consol
a cau d'orella i una asserenada abraçada.
Al lluny, al bell mig de la memòria, amics que són pols
d'altres llegendes i les seves sacrificades veus
de comiat apropant-se, de mica en mica, paoroses,
com qui no vol perdre bens ni llinatges ensems.
Seria per a mi un gran honor perllongar-los,
malgrat fos des d'aquests versos iracunds i farcits

d'una absència ornamentada d'espines que, neguitosos,
sobre el no-res dipositam per a servar-ne el record:
rememorar el passat fins a convertir-los a tots en present,
ans en cremi la certesa de confondre la realitat.

XIX

A trenc de pell dansaven els homes del foc primitiu,
extasiats per dins un frenètic ball d'espasmes caòtics,
accelerats els cors i els grollers silencis oblidats,
braços enlaire i amb la musculatura de bronze,
com si sabessin que algun dia naixeria Rodin
per a fer dels cossos despullats un monument infinit.
Dels ossos, en feien armes per poder perpetuar-se
i eines per glorificar la terra amb mans de fang.
I ara, tu i jo i tothom, absurdament ens obsedim
en tatxar dies pels calendaris arcans i remotíssims
de la prehistòria, potser per constatar la nostra
existència o qui sap si per convertir el present
en passat. Ells, llavor de la nostra llavor,
contaven els dies com a victòries, i nosaltres
volem a deshora recuperar els anys perduts
de tant cercar l'ombra que ens permeti ser futur
i memòria d'una vegada i sense recança.

(De *Llibre d'Eros*)

CARNAVAL

Avui, com cada dia de carnaval, m'he disfressat.
M'he pintat la cara d'un negre fosquíssim
i a la resta del cos, com si tot fos absurd,
rabiosament m'hi he tatuat l'irremeiable passat,
fent-me nafres amb l'aspriu vestigi dels adéus
i provocant alhora la desfeta de la sang.

He vist, astorat del tot, fantasmes feliços,
abeurats pallassos amb un posat malenconiós,
monges tributant el credo de la carn,
capellans amb la bíblia ben esqueixada
i homes cercant-se el nom entre el silenci
de cossos desfets en cants i balls obscens.

Avui, com cada dia de carnaval, m'he disfressat
de record ple de nostàlgia, amb un deix encés
de ràbia als ulls i emprant per tota màscara
un plor de cendra que molt bé podria ser l'espant.

VOLDRIA SER FONER

Si novament hagués de néixer voldria ser foner:
saber que la força de la pedra està en les meves mans,
tenir l'encert al bell mig dels ulls i assimilar
el temps com una virtuosa creixença d'esperit.

Dels ancestres, guardar amb gelosia el gest guerrer
i l'honor de seguir la tradició d'aquells homes
que guanyaren mil batalles amb la valentia i l'orgull
de considerar-se deutors d'una terra i una època,
que empraren les armes per defensar la família
i els pocs béns dels incessants atacs a traïció...

Si novament hagués de néixer voldria ser foner:
saber que en les meves mans està l'encert,
al bell mig de la pedra tenir la força dels ulls
i assimilar l'esperit com una virtuosa creixença de temps.

Dels ancestres, mantenir el prodigi sublim
de l'esperança i la definitòria essència de viure
per estimar i ser estimat per morir en pau entre els meus.

RECURS DE CLONACIÓ

Si pot ser voldria els mateixos ulls verds,
els cabells salvatges com una passió furtiva
i la pell tatuada amb colors de victòria,
l'alçada semblant i els músculs
una mica més marcats i rígits,
talment els d'aquell David renaixentista.
També les mans encarnades d'esperança,
els signes propicis per a la carn extasiada,
els senyals d'una nissaga antiga i digníssima,
la casta pròdiga dels benaventurats i herois
i més intensificades les ganes de viure.

I naturalment la mateixa benevolença del cor
que tantes i tantes vegades vaig refusar,
indiferent a les súpliques i pregàries
d'aquelles paraules tan evocadores
que ara mateix, des del moll de les entrayes,
ja massa tard, em fan néixer el penediment.

INTENT DE DEFINICIÓ

No sóc més que aire i aigua, terra i foc,
i ben segur que no seré més que cendra i oblit.
Sóc aquell llibre que vaig deixar a mig llegir,
els quadres que he admirat i la música
que m'ha posseït. Sóc els amics que he tengut
i els amors que m'han abandonat. Sóc les cases
on he viscut i els barris que m'han vist créixer,
les pel·lícules que he volgut protagonitzar
i aquells inoblidables dies d'infantesa...

Deixau-me creure que encara sóc aquell valent
capità del vaixell pirata, deixau-me sentir el plaer
d'alliberar una paorosa i demacrada multitud
d'esclaus, deixau-me creure que un dia volaré
o que puc embrutar-me la cara sense passar pena
de represàlies ni càstigs. Deixau-me almenys
ser amo i senyor del meu propi passat.

EL DARRER SEGON

No hay más que un problema filosófico
verdaderamente serio: el suicidio.
ALBERT CAMUS

¡Hay algo en la Muerte
que es como el mismo amor!
EDGAR LEE MASTERS

Tal vegada aquell vespre moribund jo mateix
cercava el temps perdut amb Proust
o potser gemegava abans de sentir-me ferit,
anticipant la desfeta del matí com si fos
un aberrant bruixot d'ulls de vidre,
albirant en l'obscuritat una ganyota esperpèntica
que seria el teu adéu per a sempre.

I és que molt sovint la mort és com l'amor:
arriba sempre en el moment més inesperat
i despietada ens foragita l'orgull
de creure'ns invulnerables tant de cos com de cor.

De com fou la dantesca batalla entre el destí
i aquella tan assumida decisió teva,
de com el definitiu diàleg entre els antònims
que maquen l'interval temporal exacte de l'exitència,
no en vull clarícies ni cap tipus de comentari,

poc donat als xafardejos com sóc.
Tampoc no vull saber qui protagonitzava els teus somnis,
qui cos d'ardència es consumia en els poemes,
quin fosc domini de terra promesa et féu sucumbir...

Tan sols m'agradaria saber, amic Sebastià,
que et passà pel cap aquell maleït darrer segon,
quan la corda no era sinó el teu botxí irremissible,
el rostre poc recomanable i tàcit del més enllà,
la fecunda llavor d'un comiat esdevingut etern.

(De *Breviari de la cendra*, inèdit)

EL VELL POETA

Diuen que en aquesta casa que m'habita,
quan jo encara creia en bruixes i desconeixia la mentida,
hi va viure i morir un vell poeta.
Llevat dels seus versos, no se li coneixia ofici ni benefici.
Tenia el mal costum de menjar poc i beure molt:
un cantó de pa d'ahir i una botella de vi negre del celler.
Diuen que no xerrava amb ningú, que no tenia amics ni parents.
Tan sols se'l veia passejar pel poble amb un raquític ca pucer.
Potser en aquesta mateixa habitació va estimar alguna dona,
potser aquestes parets presenciaren la seva lenta agonia.
Diuen que els meus poemes són la seva veu,
que la seva ànima m'ha robat el cos,
i que la seva trista existència és l'expressió dels meus ulls.

EL PREDICADOR

Que llanci la darrera pedra qui vagi brut d'innocència.
Que tanqui els ulls per sempre el benaventurat
que no ha vist mai el rostre del pecat.
Que la primera escopinada de sang viva caigui
sobre qui gosa donar l'esquena al poder omnipotent
del mal i del bé, del càstig i del perdó.
Que les mans ja no puguin donar forma mai més
als plaers dels homes, i que cada mirada lasciva
rebi l'impacte anihilador del silici, de l'oblit, del silenci.
Que el misteri de la pell no pugui perpetuar les carícies,
ni el goig de la carn obtengui el dret al suplici.
Que en cada rostre paorós s'hi tatuï l'esperpèntica ganyota
d'una esperança perduda tenebres enllà,
flames endins,
foscúria avall...
Que de l'extermini de la paraula només en resti
un sublim gest de covardia i les cendres
que faran possible la fi de tot.
Que tothom, en aquest precís moment, a qualsevol lloc
de l'univers infinit, senti els batecs vitals com una simple,
veritable i definitiva premonició del més enllà.

27-IX-00 (*Inèdits*)

L'autor ha llegit aquests poemes al Centre de Cultura «Sa Nostra»

el dia 6 de novembre de 2000

69. DIEGO JESÚS JIMÉNEZ. *Poemas*
70. XAVIER ABRAHAM. *De matinada, baix el persistent reflex...*
71. ANTÒNIA ARBONA. *Cadència*
72. JULIO MARTÍNEZ MESANZA. *Fragmentos de Europa. 1977-1997*
73. TEOBALDO A. NORIEGA. *Ars Amandi*
74. BERNAT NADAL. *El fràgil desig*
75. ENRIQUE BADOSA. *XXIV Sonetos*
76. RAFAEL DE CÓZAR. *Poemas*
77. DIEGO DONCEL. *Poemas*
78. JESÚS MUNÁRRIZ. *Oficios varios*
79. NARCÍS COMADIRA. *Poemes*
80. SEBASTIÀ VIDAL. *Poemes*
81. ARCADIO LÓPEZ-CASANOVA. Mester de poeta [1969-1999]
82. VICENT BERENGUER. *Prova d'actor*
83. VICENT ALONSO. *Poemes*
84. ANTONIO PIEDRA. *Argumento de la cal*
85. OLVIDO GARCÍA VALDÉS. *Poemas*
86. JOSEP M. MARTÍNEZ ANGLÈS. *Poemes*
87. AURORA LUQUE. *Cuaderno de Mallorca*
88. LLUÍS URPINELL-I-JOVANI. *Poemes*
89. JACOBO CORTINES. *Paisaje en el tiempo*
90. XOSÉ MARÍA ÁLVAREZ CÁCCAMO. *Poemas*
91. JOSÉ MARÍA ÁLVAREZ. *Poemas*
92. FRANCESC FLORIT NIN. *Memorial dels ulls*
93. MARC GRANELL. *Selecció de Poemes*
94. ALMUDENA GUZMÁN. *Poemas*
95. MIGUEL ANXO FERNÁN-VELLO. *Poemas*
96. DOMINGO-LUIS HERNÁNDEZ. *No más que la mañana [Poemas, 1986-1999]*
97. PILAR PALLARÉS. *Poemas*
98. ANTONI MARÍ. *Poemes*
99. JUAN MANUEL VILLALBA. *Poemas*
100. ANTONIO CARVAJAL. *De Flandes las campañas*
101. VICENÇ LLORCA. *La plaça de la poesia*
102. FERNANDO DELGADO. *Sobre el amor y sus contrarios (Antología)*
103. JOSEP PIERA. *En el nom de la mar..., i un inèdit (1991-2000)*
104. FRANCISCO CASTAÑO. *Del decorado y la naturaleza*
105. PABLO DEL BARCO. *El mirador de silencios (Antología)*
106. JOSÉ HIERRO. *Poemas*

Universitat de les Illes Balears

ISBN 84-7632-614-9

9 788476 326145

"SA NOSTRA" Obra Social i Cultural